

Завдяки вимірювання та подолання науково-освітнього процесу в умовах воєнного стану в навчальних закладах освіти всі активніше викладачі стали упроваджувати інноваційна технології. Це до речі, спонукало до пошуку нових напрямів роботи ректорату, вченої ради та кафедри. Варто також зазначити, що і професорсько викладацький склад ЗВО і здобувачі вищої освіти теж перебуває у цьому активному пошуку, оскільки проблема навчання це проблема кожного учасника освітнього процесу.

Як бачимо, незважаючи на складні умови, в яких знаходиться освіта в Україні заклади освіти, продовжують працювати у відповідних режимах, і формують не тільки у середовищі професорсько-викладацького складу нове педагогічне мислення, нові педагогічні ідеї, а також надають освітні послуги для здобувачів вищої освіти шляхом застосування нових форм навчання та моделі організації освітнього процесу.

Література:

1. Освіта і наука України в умовах воєнного стану. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpnevakonferencija/2023/22.08.2023/Inform-analytic.zbirn-Osvita.v.umovah.voyenno>. (дата звернення 02.02.2024).

2. Корупція в системи вищої освіти : сутність причини та наслідки. Режим доступу: <https://baas.gov.ua/ua/proekty/articles/b/560-koruptsiya-v-sistemi-vishchoji-osviti-sutnist-prichini-ta-naslidki.html> (дата звернення 02.02.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-5>

ОКРЕМІ АСПЕКТИ КВАЛІФІКАЦІЇ МАЙНОВИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Боровик Андрій Володимирович

*кандидат юридичних наук, доцент, віцепрезидент з наукової роботи,
Науково-дослідний інститут публічного права
м. Київ, Україна*

В сучасних умовах воєнного стану в Україні постає проблема захисту майнових прав людини. Сьогодні диктує нам нові реалії, що

відіграють неабияку роль у становленні особистості кожного з нас, і однією з таких реалій для українського народу є війна, що триває на теренах нашої Батьківщини. У зв'язку з військовою агресією російської федерації, український народ страждає як на фізичному та психологічному рівнях. Через це стало актуальним проблема майнових злочинів у відношенні українців, як самими громадянами так і військовими росії. Із початком війни було введено воєнний стан, а згодом прийняті закони, які змінили Кримінальний кодекс України, посиливши кримінальну відповідальність за ряд злочинів в умовах воєнного стану.

Зміни до Кримінального кодексу торкнулися складу злочинів, передбачених у статтях 185 (крадіжка), 186 (грабіж), 187 (розбій), 189 (вимагання), 191 (заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем). Ці злочини отримали додаткову кваліфікуючу ознаку – скоєння в умовах воєнного стану. Також було підвищено мінімальну межу покарання у виді позбавлення волі за ст. 432 (викрадення на полі бою речей, які є при убитих або поранених) Кримінального кодексу України з трьох до п'яти років [1]. На час дії воєнного стану в Україні, будь-яке заволодіння чужим майном незалежно від його вартості, від кількості осіб, що вчиняють злочин, – буде кваліфікуватися як більш тяжкий злочин.

Це основні майнові злочини, які завжди становили значну частину всієї кримінальної статистики в Україні – крадіжка, грабіж, розбій, вимагання, а також розтрата і заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем.

Наприклад крадіжка – ч. 1 ст. 185 КК до цього вважалася не злочином, а кримінальним проступком, і за неї було передбачено покарання від штрафу 17 тис. грн. до обмеження волі строком до 5 років. Тільки при вчиненні крадіжки повторно або за попередньою змовою групою осіб (ч. 2 ст. 185), з проникненням у житло або інше 292 володіння (ч. 3 ст. 185) чи у великому, особливо великому розмірі (ч. 4, 5 ст. 185) – передбачалися покарання у вигляді позбавлення волі.

Нині ж крадіжка, учинена в умовах воєнного або надзвичайного стану – є особливо кваліфікованим складом злочину. Вчинення крадіжки в умовах воєнного стану – одразу кваліфікується за ч. 4 ст. 185 КК, за що передбачено покарання у вигляді позбавлення волі від 5 до 8 років.

З 8 березня 2022 року такі ж зміни передбачені й за грабіж, розбій, вимагання, а також розтрата й заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем (корупційний злочин), які вчинені в умовах воєнного або надзвичайного стану. Всі ці злочини кваліфікуються одразу за ч. 4 відповідної статті (186, 187, 189, 191 КК) як особливо кваліфіковані. Приміром за розбій (напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого

насильства) – злочинцю загрожує не лише позбавлення волі на строк від 8 до 15 років, а ще й конфіскація майна.

Протиправні посягання на власність негативно впливають на соціальні і економічні процеси, що відбуваються в державі, несприятливо впливають на загальний стан злочинності, виступають однією з детермінантів, які здатні перешкоджати зростанню матеріального добробуту громадян України і розвитку української економіки в цілому. У зв'язку з цим, «на сучасному етапі вкрай необхідно вирішення теоретичних проблем кримінально-правової охорони власності в Україні, що буде сприяти як удосконаленню національного законодавства щодо всебічного захисту власності кримінальноправовими засобами, так і підвищенню ефективності правозастосовної практики у цій сфері» [1, с. 35].

Перш за все слід відмежовувати схожі поняття: вилучення майна – застосовується тільки щодо майна державної власності; безоплатна передача майна – щодо об'єктів комунальної та приватної власності, які передаються добровільно, та примусове відчуження – щодо майна, яке перебуває у приватній чи комунальній власності і відчужується без доброї волі колишнього власника. Саме за примусового відчуження виникає право повного відшкодування вартості такого майна державою або повернення його після припинення воєнного стану.

Право приватної власності є непорушним. Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану [2].

Досліджено, що під час дії воєнного стану передбачена можливість:

– примусового відчуження майна, тобто позбавлення власника права власності на індивідуально визначене майно, що перебуває у приватній або комунальній власності та яке переходить у власність держави для використання в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану за умови попереднього або наступного повного відшкодування його вартості;

– вилучення майна, тобто позбавлення державних підприємств, державних господарських об'єднань права господарського відання або оперативного управління індивідуально визначеним державним майном з метою його передачі для потреб держави в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану.

Таким чином, не зважаючи на підтримку намагань законодавця посилити відповідальність за кримінальні правопорушення проти власності шляхом використання кваліфікуючої ознаки «в умовах воєнного стану», слід відзначити, що при запровадженні такої ознаки

законодавець порушив принцип системності. Для вирішення цієї проблеми необхідно переглянути підхід до визначення кваліфікуючих ознак окремих кримінальних правопорушень проти власності, розширити коло кримінальних правопорушень проти власності, у яких використовується така кваліфікуюча ознака.

Література:

1. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. Харків : Право, 2013. 1040 с. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану: Закон України від 17.05.2012 р. № 4765-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4765-17#Text>.
3. Кравчук О, Михайленко Д. Воєнний стан як обставина, яка впливає на кваліфікацію злочину та призначення покарання. URL: <https://pravo.ua/voic№№yi-sta№№-iak-obstavy№№-iaka-vplyvaie-№№akvalifikatsiui-zlochy№№-ta-pryz№№ache№№№ia-pokara№№№ia/>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-358-6-6>

МІЖНАРОДНА МІГРАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ЛЮДСЬКОГО РЕСУРСУ ЯК ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Боровик Людмила Андріївна

*кандидат педагогічних наук, доцент,
член-кореспондент Міжнародної кадрової академії,
доцент кафедри теорії і методики журналістської творчості,
Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука
м. Рівне, Україна*

Найголовнішою умовою розвитку будь-якої цивілізованої країни в XXI столітті виступає інформаційно-інноваційне середовище як основа прогресу у всіх сферах життя. Основою цього середовища – є інтелектуальний ресурс, який є головною характеристикою сучасного суспільства та підвищенням рівня компетентнісного профіля працівника